

Test sprawdzający wiedzę z przyrody w
klasie VI szkoły podstawowej

Autor:

Krystyna Karwowska
Nauczyciel przyrody

Informacje dla ucznia:

- ~ Przeczytaj uważnie polecenia do wszystkich zadań.
- ~ Spróbuj rozwiązywać zadania po kolei. Jeśli nie potrafisz rozwiązać któregoś zadania, przejdź do następnego. Do opuszczonego wrócisz, jeśli wystarczy Ci czasu.
- ~ Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: a), b), c), d). Wybierz odpowiedź prawidłową i podkreśl ją. Uwaga! W niektórych zadaniach więcej niż jedna odpowiedź jest prawidłowa.
- ~ Do innych zadań zapisz odpowiedź lub rozwiązanie w wyznaczonym miejscu.
- ~ Po rozwiązaniu testu sprawdź czy nie popełniłeś błędu. Jeśli tak, przekreśl złą odpowiedź, a obok wpisz prawidłową. Nie używaj korektora.
- ~ Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań możesz maksymalnie otrzymać 76 punktów. Przy każdym zadaniu znajduje się liczba punktów, którą możesz uzyskać.
- ~ Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 45 minut.

Powodzenia!

Test z przyrody dla klasy VI

1. Wybierz i wstaw w miejsca kropek odpowiednie nazwy lub pojęcia: *Syriusz, Księżyc, Wielka Niedźwiedzica, galaktyka, meteoryt, Słońce.*

- olbrzymie skupiska gwiazd to.....
- rozżarzona kula gazowa, źródło światła i energii to.....
- naturalny satelita Ziemi to.....
- jeden z gwiazdozbiorów nieba północnego to.....

0-4 pkt.

2. Chcesz wykazać koleżance istnienie pola grawitacji wokół Ziemi. Wyjmujesz z piórnika gumkę i .....

Napisz, co zrobisz z gumką. Jak wyjaśnisz to zjawisko?

.....
.....
.....
.....

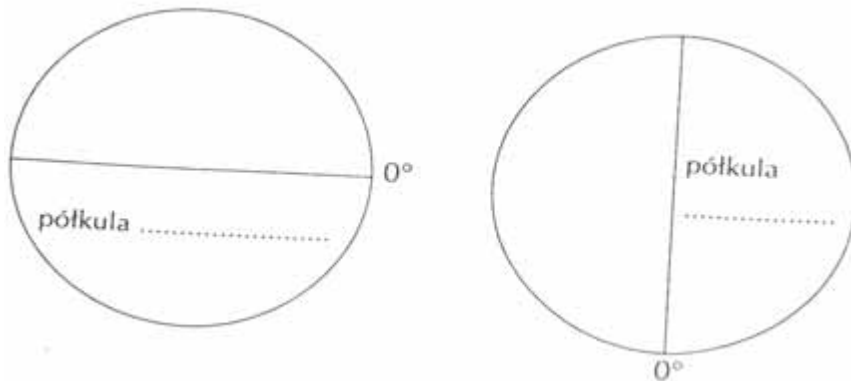
0-2 pkt.

3. Literą P zaznacz zdanie prawdziwe, literą F zaznacz zdanie fałszywe.

- M. Kopernik stworzył teorię heliocentryczną, napisał dzieło „O obrotach sfer niebieskich”. .....
- W Polsce w momencie górowania Słońca widzimy Słońce zawsze po południowej stronie nieba. ....
- Galileusz sformułował prawo grawitacji. ....
- Pierwszy na powierzchni Księżyca stanął Jurij Gagarin. ....

0-4 pkt.

4. Na rysunku podpisz półkule.

0-2 pkt.

5. Do podanych niżej numerów dobierz odpowiednie nazwy:

1)..... 2).....

3)..... 4).....

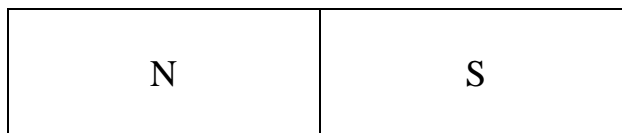
0-4 pkt.

6. Gdzie można zaobserwować zjawisko rozszczepiania światła? Podkreśl prawidłowe odpowiedzi.

- a) w głębi oceanów
- b) w wodzie ze zraszczy trawników
- c) przy wodospadzie
- d) w rzece

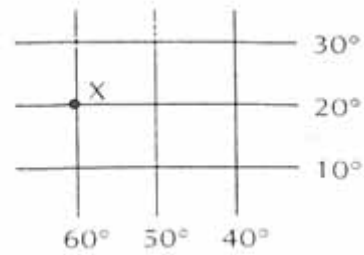
0-2pkt.

7. Naskicuj jak ułożą się opilki żelaza rozrzucone wokół magnesu sztabkowego.

0-2 pkt.

8. Ile wynosi długość geograficzna punktu x ? Podkreśl prawidłową odpowiedź:

- a) 60° E   b) 60° W   c) 20° S   d) 20° W

0-1 pkt.

9. Wymień trzy podstawowe barwy światła.

....., ..., ...

0-3 pkt.

10. Literą P zaznacz zdanie prawdziwe, a literą F zdanie fałszywe.

- a) Napięcie w domowym gniazdku elektrycznym wynosi 24V. ....
b) Oś obrotu Ziemi jest stale zwrócona w kierunku Gwiazdy Polarnej. ....
c) Światło białe jest mieszaniną światła barwnych. ....

0-3 pkt.

11. Podkreśl właściwości światła:

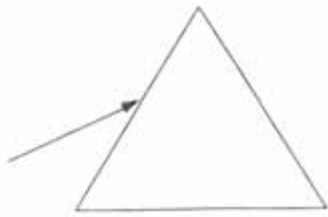
załamuje się, jest sprężyste, ulega odbiciu, przyciąga ładunki elektryczne, dostarcza energii

0-1 pkt.

12. Narysuj schemat obwodu, w którym nie płynie prąd elektryczny złożonego z żarówki i baterii.

0-1 pkt.

13. Naskicuj dalszy bieg promienia światła przechodzącego przez pryzmat.

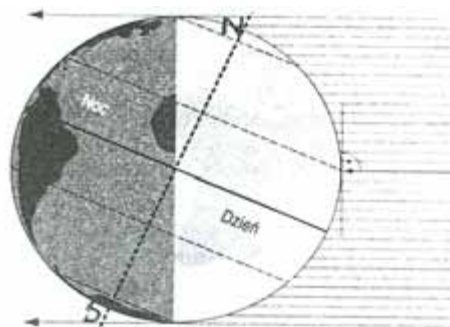
0-1 pkt.

14. Uzupełnij brakujące w zdaniach wyrazy.

- a) obieg Ziemi dookoła Słońca nazywamy ruchem .....
- b) Ziemia krąży po drodze zwanej .....
- c) czas obiegu Ziemi dookoła Słońca wynosi .....
- d) skutkiem ruchu Ziemi dookoła Słońca są (podaj co najmniej jeden przykład) .....

0-4 pkt.

15. Rysunek przedstawia oświetlenie Ziemi w dniu (zaznacz prawidłową odpowiedź):

- a) 23 września   b) 22 grudnia   c) 21 marca   d) 22 czerwca

0-1 pkt.

16. Na kuli ziemskiej wyróżniamy siedem kontynentów. Wymień je:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....
- 6) .....
- 7) .....

0-2 pkt.

17. Napisz, który z oceanów sąsiaduje z kontynentami: Afryki, Azji, Australii i Antarktydy.

.....

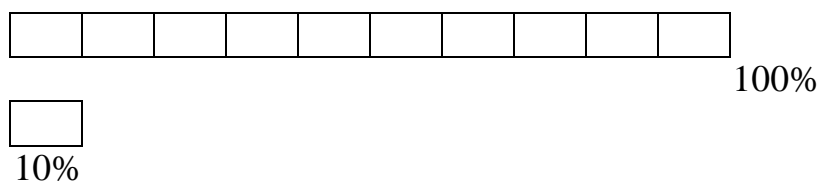
0-1 pkt.

18. Literą P zaznacz zdanie prawdziwe, a literą F fałszywe.

- a) przez odparowanie wody morskiej można otrzymać sól morską. ....
- b) głębokie wody oceanów są ciepłe. ....
- c) Krzysztof Kolumb dotarł do Indii, a mieszkańców nazwał Indianami. ....
- d) na obszarach szelfu znajdują się duże łowiska ryb. ....

0-4 pkt.

19. 97% wód występujących na Ziemi to wody słone, a 3% wody słodkie. Zaznacz na diagramie procentowy udział wody słonej.

0-1 pkt.

20. Wstaw obok zdania literę P jeśli uznasz je za prawdziwe, lub F jeśli uznasz je za fałszywe.

- a) źródłem dźwięku są ciała drgające. ....
- b) fala dźwiękowa nie może rozchodzić się w próżni. ....
- c) w sali teatralnej wyłożonej aksamitną tkaniną powstaje echo. ....
- d) ukwiał żyje w symbiozie z pustelnikiem. ....

0-4 pkt.

21. Podkreśl nazwy tych organizmów, które żyją w morzach: żaba, chełbia, krewetka, ostryga, szczupak

0-1 pkt.

22. Nurkując w jeziorze Bartek zaobserwował na dnie raka stawowego. W sąsiedztwie spostrzegł innego mieszkańca jeziora – zatoczkę rogową. W wodach jeziora pływały ławice siei. Przy brzegu jeziora żył przytwierdzony do roślin polip stułbii pospolitej.

- a) podaj nazwę skorupiaka wymienionego w tekście .....
- b) jaki tryb życia prowadzi stułbia pospolita? .....
- c) wpisz nazwę ślimaka, o którym jest mowa w tekście .....
- d) jakie ryby pływały w jeziorze? .....

0-4 pkt.

23. Podkreśl nazwy tych elementów budowy komórki, które wchodzi w skład komórki zwierzęcej.

jądro, cytoplazma, ściana komórkowa, błona komórkowa, chloroplasty

0-1 pkt.

24. Dane zawarte w tabeli przedstawiają rozpuszczalność tlenu w wodzie o różnej temperaturze. Napisz, czy rozpuszczalność tlenu wzrasta czy maleje wraz ze wzrostem temperatury wody.

Temperatura wody	0°C	10°C	20°C	30°C
Ilość rozpuszczalnego tlenu w cm ³ wody	46cm ³	36cm ³	29cm ³	25cm ³

Odp. ....
.....

0-1 pkt.

25. Podkreśl trzy charakterystyczne cechy ssaków.

zmiennocieplność, stałocieplność, karmienie potomstwa mlekiem, żyworodność, jajorodność, kości wypełnione powietrzem, ciało pokryte śluzem

0-1 pkt.

26. Wpisz podane niżej nazwy zwierząt do właściwych rubryk tabeli.

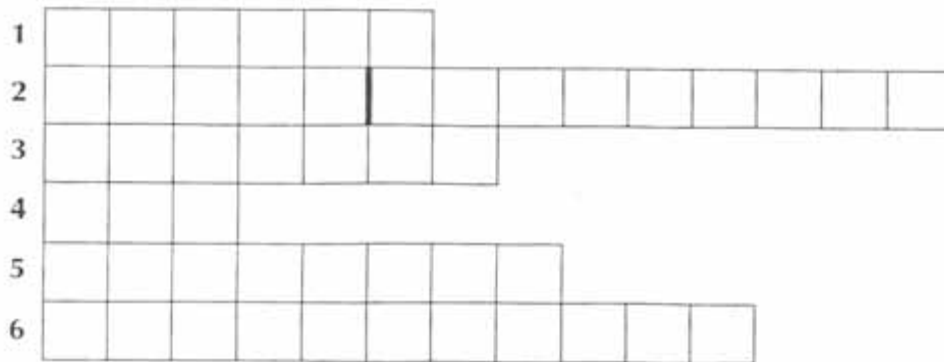
bażant, krzyżak ogrodowy, jeleń, mysz, krokodyl, dżdżownica, jaszczurka zwinka, kuropatwa, ślimak winniczek

stawonogi	mięczaki	pierścienice	gady	ptaki	ssaki

0-6 pkt.

27. Rozwiąż krzyżówkę.

- 1) Mieszka w Kotlinie Kongo, jest niskiego wzrostu.
- 2) Najważniejszą rośliną uprawną w oazie.
- 3) Wysokie trawy z kępami drzew lub pojedynczymi drzewami.
- 4) Wyszchnięte koryto rzeczne na pustyni.
- 5) Mieszkańcy tundry w Ameryce Północnej.
- 6) Żyzne gleby stepowe.

0-6 pkt.

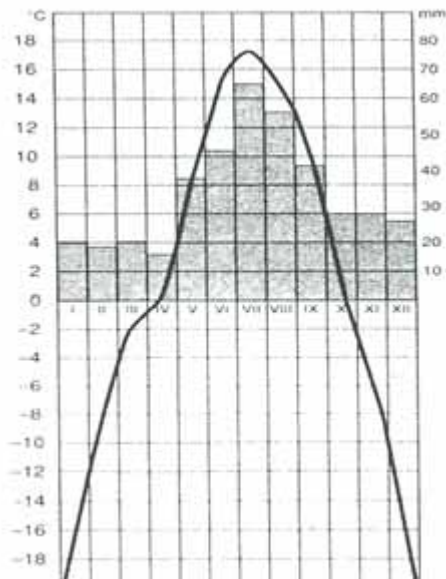
28. Niżej podano charakterystyczne cechy stref krajobrazowych. Przyporządkuj charakterystykę odpowiedniej strefie. Odpowiedź wpisz do tabeli.

- a) zima długa i mroźna
- b) uprawia się głównie oliwki i winorośl
- c) padają codziennie obfite deszcze
- d) oazy, uedy, Beduini

Strefa krajobrazowa	Charakterystyczne cechy strefy krajobrazowej
Tundra	
Roślinność śródziemnomorska	
Pustynia	
Las równikowy	

0-4 pkt.

29. Wykonaj polecenia korzystając z diagramu.

a) odczytaj najwyższą i najniższą sumę opadów atmosferycznych:

- najwyższa suma opadów atmosferycznych .....mm
- najniższa suma opadów atmosferycznych .....mm

b) podaj, w którym miesiącu temperatura powietrza jest najwyższa:

Odp. ....

Odczytaj z wykresu wartość temperatury powietrza w tym miesiącu:

Odp. ....

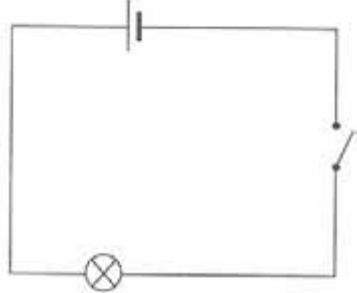
0-4 pkt.

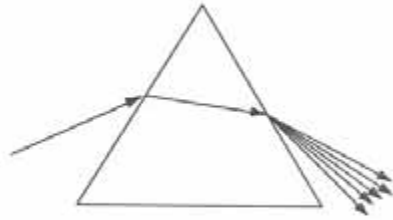

30. Podkreśl nazwy zwierząt, które zostały objęte w Polsce ochroną.

salamandra, łoś, wróbel, żmija zygzakowata, łyska, dżdżownica, komar, stonka ziemniaczana

0-1 pkt.

Karta odpowiedzi

Numer zadania	Punktacja	Poprawne odpowiedzi
1.	0 – 4	Galaktyka, Słońce, Księżyc, Wielka Niedźwiedzica
2.	0 – 2	1 pkt. – podnosisz do góry i upuszczasz 1 pkt. – gumka spada, gdyż Ziemia ją przyciąga siłą grawitacji (ciężkości)
3.	0 – 4	P, P, F, F
4.	0 – 2	półkula południowa, półkula wschodnia
5.	0 – 4	1) biegun N, 2) równoleżniki, 3) równik, 4) południk
6.	0 – 2	b, c
7.	0 – 2	
8.	0 – 1	60° W
9.	0 – 3	zielona, czerwona, niebieska
10.	0 – 3	F, P, P
11.	0 – 1	załamuje się, ulega odbiciu, dostarcza energii
12.	0 – 1	

13.	0 – 1	
14.	0 – 4	<p>a) obiegowym, b) orbitą, c) 365 dni 6 godzin (1 rok) d) pory roku, strefy oświetlenia Ziemi, wysokość Słońca nad horyzontem w różnych strefach geograficznych, roczne zmiany temperatur powietrza</p>
15.	0 – 1	d)
16.	0 – 2	<p>1 pkt. – 4 kontynenty 2 pkt. – wszystkie kontynenty</p>
17.	0 – 1	Ocean Indyjski
18.	0 – 4	P, F, F, P
19.	0 – 1	
20.	0 – 4	P, P, F, P
21.	0 – 1	chelbia, krewetka, ostryga
22.	0 – 4	a) rak stawowy, b) osiadły tryb życia, c) zatoczek rogowy, d) sieje
23.	0 – 1	jądro, cytoplazma, błona komórkowa

24.	0 – 1	Wraz ze wzrostem temperatury ilość rozpuszczalnego w wodzie tlenu maleje.												
25.	0 – 1	stałocieplność, karmienie potomstwa mlekiem, żyworodność												
26.	0 – 6	<table border="1"> <tr> <td>stawonogi</td> <td>mięczaki</td> <td>pierścienice</td> <td>gady</td> <td>ptaki</td> <td>ssaki</td> </tr> <tr> <td>krzyżak ogrodowy</td> <td>ślimak winniczek</td> <td>dżdżownica</td> <td>krokodyl, jaszczurka zwinka</td> <td>bażant, kuropatwa</td> <td>jeleń, mysz</td> </tr> </table>	stawonogi	mięczaki	pierścienice	gady	ptaki	ssaki	krzyżak ogrodowy	ślimak winniczek	dżdżownica	krokodyl, jaszczurka zwinka	bażant, kuropatwa	jeleń, mysz
stawonogi	mięczaki	pierścienice	gady	ptaki	ssaki									
krzyżak ogrodowy	ślimak winniczek	dżdżownica	krokodyl, jaszczurka zwinka	bażant, kuropatwa	jeleń, mysz									
27.	0 - 6	1) Pigmej, 2) palma daktylowa, 3) sawanna, 4) ued, 5) eskimosi, 6) czarnoziemy												
28.	0 - 4	<table border="1"> <tr> <td>Strefa krajobrazowa</td> <td>Charakterystyczne cechy strefy krajobrazowej</td> </tr> <tr> <td>Tundra</td> <td>a)</td> </tr> <tr> <td>Roślinność śródziemnomorska</td> <td>b)</td> </tr> <tr> <td>Pustynia</td> <td>d)</td> </tr> <tr> <td>Sawanna</td> <td>c)</td> </tr> </table> <p>0-2 pkt. w przypadku pełnej charakterystyki 2 stref 0-4 pkt. w przypadku pełnej charakterystyki 4 stref</p>	Strefa krajobrazowa	Charakterystyczne cechy strefy krajobrazowej	Tundra	a)	Roślinność śródziemnomorska	b)	Pustynia	d)	Sawanna	c)		
Strefa krajobrazowa	Charakterystyczne cechy strefy krajobrazowej													
Tundra	a)													
Roślinność śródziemnomorska	b)													
Pustynia	d)													
Sawanna	c)													
29.	0 – 4	<p>a) - najwyższa suma opadów atmosferycznych: 65 mm - najniższa suma opadów atmosferycznych: 16 mm</p> <p>b) - najwyższa temperatura powietrza – w lipcu: 17 C</p> <p>0-2 pkt. za odczytanie wysokości sumy opadów 0-2 pkt. za odczytanie temperatury powietrza</p>												
30.	0 – 1	salamandra, łoś, żmija zygzakowata, łyska												

Kartoteka testu

Numer zadania	Forma zadania	Poziom wymagań	Cele
1.	WW	P	Uczeń: Rozpoznaje charakterystyczne cechy elementów środowiska.
2.	KO	PP	Posługuje się poznanymi terminami do opisanego zjawiska.
3.	PF	PP	Wykorzystuje wiedzę w sytuacjach praktycznych.
4.	KO	P	Opisuje sytuację przedstawioną w prostym schemacie.
5.	KO	P	Rozpoznaje charakterystyczne elementy środowiska.
6.	WW	P	Posługuje się poznanymi terminami do opisywania zjawisk.
7.	KO	PP	Dostrzega prawidłowości i opisuje je na przykładzie.
8.	WW	PP	Wykorzystuje w sytuacjach praktycznych nabyte wiadomości.
9.	KO	P	Zna podstawowe barwy światła.
10.	PF	P	Wykorzystuje wiedzę w sytuacjach praktycznych.
11.	WW	P	Posługuje się poznanymi terminami do opisywania zjawisk.
12.	KO	PP	Opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu na podstawie prostego schematu.
13.	KO	PP	Na podstawie opisu zjawiska

			mającego charakter prawidłowości wnioskuje o dalszym jego przebiegu.
14.	L	PP	Na podstawie opisu zjawiska mającego charakter prawidłowości wnioskuje o dalszym jej przebiegu.
15.	WW	PP	Na podstawie rysunku rozpoznaje oświetlenie Ziemi w określonej porze roku.
16.	KO	P	Potrafi wymienić wszystkie kontynenty.
17.	KO	PP	Formułuje wypowiedzi ze świadomością celu (potwierdza, zaprzecza).
18.	PF	PP	Wykorzystuje wiedzę w sytuacjach praktycznych.
19.	KO	PP	Opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą diagramu słupkowego.
20.	PF	P	Wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce.
21.	WW	P	Posługuje się poznanymi terminami do opisywania sytuacji spotykanych w środowisku.
22.	KO	P	Korzysta z informacji i posługuje się nimi.
23.	WW	PP	Rozpoznaje charakterystyczne elementy budowy komórki zwierzęcej.
24.	KO	PP	Rozumie przyczyny i skutki zachodzących w przyrodzie zjawisk.

25.	WW	P	Rozpoznaje charakterystyczne cechy ssaków.
26.	D	PP	Dostrzega prawidłowości o charakterze powtarzalnym.
27.	WW	PP	Posługuje się poznanymi terminami do opisywania zjawisk.
28.	KO	P	Rozpoznaje charakterystyczne cechy stref krajobrazowych.
29.	D	P	Odczytuje dane z wykresu.
30.	WW	PP	Potrafi wymienić nazwy zwierząt chronionych.

Objaśnienie skrótów:

Zadania rozszerzonej odpowiedzi	skrót RO
Zadania krótkiej odpowiedzi	skrót KO
Zadania z luką	skrót L
Zadania wyboru wielokrotnego	skrót WW
Zadania na dobieranie	skrót D
Zadanie typu prawda- fałsz	skrót PF
Wymagania podstawowe	skrót P
Wymagania ponadpodstawowe	skrót PP

Test opracowano na podstawie:

1. Czerny A., Mnich K., Lach H., Przyroda dla klasy VI, Nowa Era, Warszawa 2001r.
2. Moździerz U., Golanko J., Skiba J., Kociel A., Okrzesik-Frąckowiak J., Zeszyt ćwiczeń dla klasy VI, Nowa Era, Warszawa 2001r.
3. Praca zbiorowa, Poradnik metodyczny, Przyroda w klasie VI, Nowa Era, Warszawa 2001r.

Kryteria oceny

65 pkt – 76 pkt	ocena bardzo dobra
52 pkt – 64 pkt	ocena dobra
40 pkt – 51 pkt	ocena dostateczna
27 pkt – 39 pkt	ocena dopuszczająca
0 pkt - 26 pkt	ocena niedostateczna